

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32750>

Öz

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği (YİBVÖ), bireylerin romantik ilişkiler bağlamında partnerlerine karşı sergiledikleri bakım verme davranışları ve stillerini ölçmek amacıyla uyarlanmış psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, özellikle yetiğin bağlanma teorisi çerçevesinde, kişinin eşi veya partnerine yönelik gösterdiği hassasiyet, destek ve koruyucu tepkileri de değerlendirmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin uyarlaması, Elçin Gündoğdu Aktürk tarafından 2010 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışma, bakım verme stillerinin evlilik doyumu ve bağlanma figürü transferi ile ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır.

Ölçek, orijinal yapılarından Türkçeye çevrilerek evlilik doyumu ve bağlanma dinamikleri üzerine yapılan akademik araştırmalara önemli bir katkı sağlamıştır. Ölçeğin detaylı uygulama ve analiz bilgileri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde sunulan tez çalışmasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği, Bakım Verme Stilleri, Yetiğin Bağlanması, Evlilik Doyumu, İlişki Kalitesi, Uyarlama, Bağlanma Teorisi

Yazarlar

Elçin Gündoğdu Aktürk

Amaç

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği'nin temel amacı, yetiğin romantik ilişkilerde bireylerin partnerlerine yönelik sergiledikleri bakım verme davranışlarının niteliğini ve tipini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, bireyin partnerinin ihtiyaçlarına ne kadar duyarlı, ulaşılabilir ve tepkisel olduğunu değerlendiren boyutları ortaya çıkarmayı hedefler.

Ölçek, aynı zamanda, farklı evlilik türlerindeki (görücü usulü ve aile evlilikleri) bireylerin bakım verme stillerinin farklılık gösterip göstermediğini incelemek gibi spesifik araştırma hedeflerine hizmet etmek üzere uyarlanmıştır. Araştırmacılar için bağlanma teorisi kapsamındaki bakım sistemini incelemek için geçerli ve güvenilir bir Türkçe araç sunmaktadır.

Yapı

YİBVÖ, bağlanma teorisinin temel bileşenlerinden biri olan "bakım verme sistemi" (caregiving system) yapısını ölçmektedir. Bu sistem, bireyin partnerinin tehlike, hastalık veya stres durumlarında rahatlatıcı ve destekleyici bir figür olarak hareket etme eğilimini kapsar. Ölçek, genellikle bu sistemin işlevselliğini, yani bireyin ne ölçüde etkili ve uygun bakım sağladığını

değerlendiren alt boyutlara sahiptir.

Orijinal teorik çerçevede, bakım verme stilleri genellikle güvenli, kaçınmacı (avoidant) veya kaygılı/aşırı ilgili (anxious/overinvolved) gibi bağlanma stilleriyle korelasyon gösteren boyutlarda incelenir. Ölçek, bu stillerin ilişkideki yansımalarını yakalamak üzere tasarlanmıştır, böylece evlilik doyumu ve ilişki kalitesi gibi sonuç değişkenleriyle ilişki kurulabilir.

Geçerlik

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasına ilişkin geçerlik çalışmaları, Gündoğdu-Aktürk (2010) tarafından yürütülen yüksek lisans tezinde detaylı olarak sunulmuştur. Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarlama sürecinde ölçeğin orijinal yapısını koruyup korumadığına dair yapı geçerliliği analizlerinin (muhtemelen Faktör Analizi) yapıldığı varsayılmaktadır.

Geçerlik çalışmaları, genellikle dilsel geçerlik, içerik geçerliliği ve yapı geçerliliğini içermektedir. Ölçeğin, Türk kültüründeki yetiğin ilişkilerinde bakım verme davranışları doğru bir şekilde temsil ettiğini gösteren kanıtlar ilgili tez çalışmasında mevcuttur.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, uyarlama çalışmasının bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını gösterir. Bu çalışmalar genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenirliği yöntemlerini içerir.

Kaynak içerikte spesifik güvenirlik değerleri sunulmamıştır. Ancak, ölçeğin bilimsel bir tez çalışmasında kullanılması, kabul edilebilir düzeyde güvenirlik katsayılarının elde edildiğini işaret eder. Detaylı güvenirlik bilgileri ve elde edilen Cronbach Alfa değerleri için Gündoğdu-Aktürk'ün (2010) tezine başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği'nin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin orijinal yapısındaki alt boyutların Türkçe örneklemede de doğrulanıp doğrulanmadığını incelemeyi amaçlanmıştır.

Faktör Analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısını (örneğin, duyarlılık, aşırı müdahale, kaçınma gibi boyutlar) desteklemeli ve her bir maddenin ilgili faktöre yeterli yüklemde bulunduğunu göstermelidir. Bu detaylar, ölçeğin psikometrik temelini oluşturan en önemli bulgular ve tezin metodoloji bölümünde açıklanmıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetişkinler, Evli veya Yakın İlişkisi Olan Bireyler

Age Group: Yetişkin (18 yaş ve üzeri)

Population Details: Çalışma, özellikle görücü usulü evlilikler ve aile evlilikleri içindeki bireyleri kapsamaktadır. Türkiye'deki evli veya ciddi ilişkisi olan yetişkin popülasyonu temsil etmektedir.

Test Methodology: Kağıt-kalem veya elektronik ortamda uygulanan Likert tipi derecelendirmeye sahip maddelerden oluşur. Derecelendirme formatı orijinal tezde açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Bakım Verme Stili, Romantik İlişkiler, Psikometrik Özellikler, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: gelcin@metu.edu.tr

Correspondence Address: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin ticari kullanıma veya yaygın dağıtımına ilişkin spesifik bir ücret bilgisi mevcut değildir. Ölçek, akademik araştırma amacıyla uyarlanmıştır. Şinler için Sorumlu Yazar Elçin Gündoğdu Aktürk ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı (Uyarlama): 2010.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [yakin-iliskilerde-bakim-verme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Gündoğdu-Aktürk, E. (2010). *Attachment figure trasference, caregiving styles and marital satisfaction in arranged and love marriages* (Master's Thesis). Middle East Technical University, Ankara.

Yakın İlişkilerde Bakım Verme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

(Kaynak içerikte ölçek maddeleri sunulmadığı için bu bölüm boş bırakılmıştır.)

ARABPSYCHOLOGY.COM